

O MUNDO DO MAR SEGUNDO A TRADICIÓN ORAL**CORTE Nº 4 CINTA 6****NOME DO DOCUMENTO:**

MPG_SaVi_0006_004_en_0_19_53_id641_D

AUDIO DE REFERENCIA:

MPG_SaVi_0006_004_en_0_19_53_id641.mp3

INFORMACIÓN DA ENTREVISTA

Esta ficha recolle o cuarto corte dos que se divide a sexta das 11 entrevistas realizadas a Antonio José Bernárdez Villaverde por Xosé C. Villaverde Román durante o verán de 1992 na zona de Moaña.

O informante fala de dous tipos de areas que hai no fondo do mar, aos que chama tesais e brugais, e que cobixan diferentes tipos de peixe.

NOTA DAS EDITORAS

No verán de 1992 Xosé C. Villaverde Román realizou unha serie de entrevistas na zona de Moaña. O obxectivo era recopilar información de primeira man a través de fontes orais sobre os traballos e a vida cotiá no mar en Galicia de cara a publicación dun libro que levaría por título “O mundo do mar segundo a tradición oral”. Os traballos supuxeron todo un exercicio de memoria viva, recopilando unha valiosa información sobre saberes tradicionais do mundo do mar de man das propias persoas protagonistas. O libro nunca se chegou a publicar, non obstante as gravacións orixinais recollidas forman agora parte do APOI, que dispón de tódalas entrevistas realizadas, así como das transcricións e das análises das mesmas feitas e revisadas polos propios compiladores.

Na sede do APOI no Museo do Pobo Galego poden escoitarse as entrevistas completas. Nós elegimos presentar na rede as editadas (revisadas e cortadas en varias partes) polo propio compilador para optimizar o traballo de busca.

DATOS DO CORTE

- **DATA(S) DE REALIZACIÓN DA ENTREVISTA:** 6 de agosto de 1992
- **INFORMANTE(S):** Antonio José Bernárdez Villaverde
- **RECOLLEDOR:** Xosé C. Villaverde Román
- **COMPILADOR:** Xosé C. Villaverde Román
- **COLECCIÓN:** Santos - Villaverde (SaVi)
- **LOCALIZACIÓN:**
 - Lugar/ aldea/ barrio:** O Carmen
 - Parroquia:** O Carmen
 - Concello:** Moaña
 - Provincia:** Pontevedra
 - País:** Galicia

NOTAS SOBRE A TRANSCRICIÓN DO TEXTO

A transcripción fíxose nos 90 e foi revisada no 2021 polo propio compilador e o persoal do APOI.

Respectouse a pronuncia da persoa e as palabras e expresións coloquiais transcribíronse tal cual foron ditas. Nalgúns casos, o compilador introduciu notas a pé para aclarar termos ou expresións, ou ben para aportar algún dato relevante sobre o que se está falando.

As partes nas que non se entende ben o que di o informante están sinaladas con: (?)

PALABRAS CHAVE

fondo do mar, areeiro, lodeiro, tesal, brugal, peixe, lumbrigante

EDICIÓN DA PRESENTE FICHA: Sara Santalla Iglesias

TRANSCRIPCIÓN DO CORTE Nº 4 DA CINTA 6

Museo
do Pobo
Galego

instituto de
estudos das
identidades

Lodeiros

P: Había terrenos mui fangosos que había moito lodo, moito lodeiro, ¿non? Eses terrenos aquí na ría que estaban máis hacia o centro, ou tamén había pola costa.

R: E todo, en todos os terrenos, hai areeiro aquí, fango aquí, pedra aquí, o mar está cuberto de todo.

P: É todo, nos terrenos fangosos, nos fondos fangosos, que é o que mais se produce, ¿que tipo de peixe cría máis?

Tesal

R: O que máis se cría o que ten máis comeduría son os tesales, chamámoslle tesales.

P: ¿Tesales?

R: Tesales é unha area gorda, chámanlle tesal, alí cría e cobíjase todo o peixe, pescada, todo o peixe...(?).

P: Eso chámase tesal, si.

R: Tesales, terrenos que se chaman tesales. É onde traballan, neses tesales, onde traballan os bous, ...(?). grandes, as parejas, as parejas de arrastre buscan os tesales, xa teñen marcado o terreno.

P: ¿Na ría ou fóra?

R: Fóra, fóra. Aquí hai uns tesales. Aquí hai uns tesales. Hai unha beirada aquí, dende San Bart..(quixo dicir dende a illa de San Bartolomeu). Dende aquí ó Arroaz todo é case area¹, e un pouquiño máis po lado xa tes fango.

P: E no fango que se produce máis ben, ¿as anguías non? Anguías, chocos, prodúcense martilongas, ¿non? Son peixes de fango.

R: Son peixes de fango, pero muitas veces andan no fango e van a comer ó tezal.

Brugal

P: E o burgal, que é un fondo areeiro mui gordo ¿non?

R: Ten iso de ser máis duro e mais grande, é o que lle chamamos nos outros tezal é unha area que enganxa no aparello e tenno que romper, tes que ter un taleta ou un machete para chegar a bordo e rompelo, porque ven así en pasta.

P: Ven en pasta, compacto.

R: Ven compacto. E bueno ese donde da o burgal non hai aparello que entre alí, hai que largarse.

P: O burgal. E alí que se suele producir, prodúcense nécoras ou, patelos ¿ou así?

R: O que máis entra aí e o lumbirjante. Nese burgal o que máis se cría é o lumbirjante, porque alí cobíjase, e vai ó fondo a buscar a comeduría, á area. Ten muitos nombres, ten moitos nombres, o mar ten muitos nombres.

P: ¿E así outros tipos de terrenos así característicos, de fondos mariños non... aparte dos pedragosos e iso?

R: Si

¹ É o que se chama a praia de Moaña. Nos mapas antigos se denomina Enseada do Con.